

Teema: Laenuintressi kujunemine sihtasutuse laenumeetmetes

Üldine

Laenuintresside kujundamisel laenumeetmetes kasutab sihtasutus võlakohustuste käendamise, laenamise ja muude võlatunnustega tehingute tegemise ja järelevalve teostamise töökorra lisa nr. 3 „Laenu või käenduse või muu võlatunnustega tehingu turumäärale vastava intressi või käendustasu määramise metoodika“. Metoodikat rakendatakse tehingutele ja meetmetele, mida tehakse sihtasutuse omavahendite arvelt ja selle eesmärk on leida tehingutele turumäärale vastav minimaalne laenuintress või käendustasu. Kuna sihtasutuse sihtkapital ja kogunenud tulem on avalikud vahendid, tuleb nende vahendite väljalaenamisel kohandada riigiabi reegleid, riigieelarve seadust ja avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendit. Samuti tuleb laenuintressi määramisel kinni pidada sihtasutuse eelarvetes planeeritud isemajandavast printsibiist, kus sihtasutuse kõikide tulude ja kulude kohta koostatakse tasakaalus eelarve ja laenudelt saadavad intressid peaksid pikas perspektiivis ära katma neile tehtava allahindluse ja menetluskulud. Riigieelarve seadusest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevalt peab olema tagatud, et keskvalitsuse juriidilise isiku (riigi sihtasutuse) eelarve koostatakse ja kinnitatakse selliselt, et eelarveaasta põhitegevuse tulude ja kulude vahe (tulem) on tasakaalus või ülejäägis.

Sihtasutuse laenude intressimarginaali kujunemine

Vastavalt raamatupidamise seadusele ja avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile on sihtasutus kinnitanud sisemise intressimäära, milleks on Eesti Panga poolt fikseeritud võlasuhete intressimäär, millele liidetakse 0,5%. Eesti Panga võlasuhete intressimäär tuleneb Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimise operatsioonide intressimäärast, mida fikseeritakse enne iga aasta 1. jaanuarit ja 1. juulit ning tänase seisuga on intressimäär 0% (võlaõigusseadus § 94 lõige 1).

Sisemine intressimäär on kohustise tänane bilansiline väärtus ehk tegelik intressimäär, millega finantsvarast või -kohustisest tulenevaid rahavoogusid diskonteerides on tulemuseks antud finantsvara või -kohustise hetke bilansiline maksumus.

Eesmärgiga hoida sihtasutuse otselaenude intresse tasakaalus avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendiga, mis näeb ette, et pikaajaliste intressi mitteteenivate nõuete puhul kajastatakse nõude nüüdisväärtust, kasutades diskontomäära 4% ning toetudes Euroopa Komisjoni teatises viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (2008/C 14/02;) põhimõttele, et kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksmise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediidireitingut tuleks baasmäära suurendada vähemalt 400 baaspunkti (4%) võrra (sõltuvalt tagatistest) ning marginaal ei tohi kunagi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast marginaalist on sihtasutus kinnitanud kõikidele otselaenudele, mida laenatakse sihtkapitalist, laenuintressi, mis on Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimise operatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss minimaalselt 4%.

Laenuintressi kujunemine laenumeetmele“ Käibekapitali laen väikese ja keskmise suurusega põllumajandustootjatele“

Tulenevalt riigiabi reeglitest ning sihtasutuse laenamise kavast „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mittetulundussektorile ja laenu finantseerijatele laenu andmise kord“ **ei ole käibekapitali finantseerimine laenuna antava riigiabi puhul abikõlblik kulu.** Selleks, et vältida riigiabi reeglite rikkumisi ja vähendada laenumenetluse keerukust (kohaldades laenudele ainult VTA reegleid ja piiranguid) on laenumeetme intressiks kinnitatud Euroopa Keskpannga põhirefinantseerimise operatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss minimaalselt 4%. Kuna sihtasutusest laenu taotlevate ettevõtjate krediitkvaliteet ja laenutagatis on tavaliselt nõrgem, kui ettevõtjatel, kes kasutavad rahastamiseks krediitdasi, tekitab kinnitatud laenuintress väiksema turumoonutuse ning võimaldab ka väga madala krediitkvaliteedi puhul (üksikjuhtudel) alandada laenuintressi kuni 4% -ni andes ettevõtjale vähese tähtsusega abi.

Kokkuvõtvalt

Käibekapitali laen ja laenumeetmes kinnitatud tingimused on suunatud esmalt ettevõtjatele, kellel on raskusi tulenevalt madalast krediitkvaliteedist ja tagatisvara vähesusest, saada laenu krediidi või finantseerimisasutustest. Tingimuste kinnitamisel on arvestatud, et laenamine ei oleks vastuolus riigiabi reeglite ja teistele sihtasutuse tegevust reguleerivatele õigusaktidele.

Millest sõltub laenuvõtja laenuintress:

- **Laenuvõtja krediitreeitingust**
- **Laenu tagatiseks panditava vara väärtusest**
- **Vähese tähtsusega abi vaba jäägi suurusest**